

13.2.2018

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 8.1.2018, MM036:00/2016

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteelliseltä tiedekunnalta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta. Tiedekunnan lausunto on valmisteltu käyttäen professori Teemu Teerin asiantuntemusta.

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellinen tiedekunta lausuu ao. asiasta liitteen 1 mukaisesti.

Dekaani

Ritva Toivonen

Hallintopäällikkö

Jaana Ikävalko

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta

Laki muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta avasi mahdollisuuden rajoittaa GM-organismien viljelyä tietyillä perusteilla. Termiä "viljely" käytetään kasveista ja mikrobeista, mutta sisällön perusteella lakia ei ole tarkoitus ulottaa koskemaan muita organismeja kuin kasveja. Viljelyn rajoittamisen perustelut eivät saa olla ristiriidassa EU:n yhteisen riskinarvioinnin kanssa, toisin sanoen rajoittamista ei saa perustella haitallisuudella ihmisille, eläimille tai ympäristölle. Käytännössä hyväksyttävät perustelut ovat poliittisia, eivät biologisia tai lääketieteellisiä. Tarve tällaiseen tulee kansalaisten "epäilevästä suhtautumisesta" GM-organismeihin. "Epäilevän suhtautumisen" syitä on useita, luddismista protektionismiin. GM organismeihin kohdistuva epäily myöskin vahvistuu kehässä, missä poliitikot reagoivat yleisön oletettuihin mielipiteisiin ja yleisö poliitikkojen toimiin asiassa. Erityisesti, epäilyttävä suhtautuminen ei perustu tarkemmassa analyysissä huoleen terveys- ja ympäristövaikutuksista, vaikka niin usein argumentoidaankin.

GM-tekniikat ovat päätyneet erilaiseen asemaan verrattuna kasvinjalostuksen muihin tekniikkoihin. Tämä on vahingollista aikana, jolloin kasvinjalostus on erityisen tärkeää ilmaston muuttuessa ja globaalin ruokaturvan haasteiden jatkuessa. Kyseinen lakiesitys on tämän erityisjaon heijastuma. Kasvinjalostuksen menetelmät tulisi kokonaisuudessaan saattaa saman lainsäädännön alaiseksi ja jos halutaan rakentaa rajoituksia (jotka eivät perustu kysymyksiin turvallisuudesta ja terveellisyydestä), tulisi niiden koskea millä tahansa tekniikalla jalostettuja kasveja. Viime kädessä kasvilajikkeen ominaisuudet (mukaan lukien viljelyyn ja hyödyntämiseen liittyvät käytännöt), ei itse jalostusmenetelmä, määräävät onko lajikkeen käyttö toivottua vai ei.